

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی ارشد
مدیریت بحران

گروه علوم انسانی

مصوب پانصد و هفتادمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی

مورخ ۱۳۸۴/۱۲/۱۳

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مدیریت بحران

گروه: علوم انسانی
رشته: مدیریت بحران
دوره: کارشناسی ارشد

کمیته تخصصی: مدیریت و علوم اداری و بازرگانی
گرایش:
کد رشته:

شورای گسترش آموزش عالی در پانصد و هفتادمین جلسه مورخ ۱۳۸۴/۱۲/۱۳ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد مدیریت بحران که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده و مقرر می‌دارد:

ماده (۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مدیریت بحران از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم‌الاجرا است.
الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و براساس قوانین تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی می‌باشند.
ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده (۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۴/۱۲/۱۳ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم‌الاجرا است.

ماده (۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد مدیریت بحران در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می‌شود.

رأی صادره پانصد و هفتادمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی
مورخ ۱۳۸۴/۱۲/۱۳

(۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مدیریت بحران که از طرف
گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب
رسید.
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رأی صادره پانصد و هفتادمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی مورخ
۱۳۸۴/۱۲/۱۳ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مدیریت بحران
صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

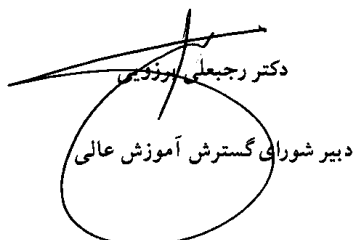
دکتر محمد مهدی زاهدی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

دکتر رجایی برزنجی

دبیر شورای گسترش آموزش عالی

« بسجه تعالیر »

« مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد مدیریت بحران »

فصل اول - کلیات :

مقدمه :

در طول تاریخ، نظامهای سیاسی از مواجه شدن با بحران در امان نبوده‌اند. در برخی از مقاطع زمانی، بحرانهای طبیعی و در مقاطع دیگر بحرانهای انسان ساخت، چالش‌های امنیتی شدیدی را ایجاد نموده‌اند. هر چند نظام‌ها به دنبال پیشگیری از وقوع بحران می‌باشند لیکن هیچگاه نمی‌توان تضمین نمود که کلیه بحران‌ها قابل پیشگیری باشند در نتیجه ایجاد قابلیت و توانایی در نیروهای امنیتی، انتظامی و نظامی و سایر دستگاهها برای کنترل و مهار بحران با اعمال مدیریت صحیح ناشی از درک ماهیت بحران همراه با تخصیص صحیح منابع در چارچوب اصول و راهبردهای مناسب مورد توجه قرار گرفته است که این مهم در تربیت کارشناسان و فرماندهان و مدیران مورد نیاز سازمانهای مسئول در مدیریت بحران قابل تحقق می‌باشد.

۱- تعریف و هدف :

دوره کارشناسی ارشد مدیریت بحران یکی از مجموعه دوره‌های آموزش عالی می‌باشد که هدف آن تربیت نیروی متخصص در زمینه مدیریت بحرانهای داخلی با توجه و درک زمینه‌های بروز بحران می‌باشد.

۲- اهمیت و ضرورت :

چه ضرورتی دارد که دوره فقط در سپاه باشد؟ حال آنکه در زلزله رودبار و بم در سیل استان گلستان و ارتش علی‌الخصوص هوانیروز نهاجا بیشترین امداد را داشته‌اند؟ واگذاری مأموریت مهار بحرانهای داخلی و ایجاد توان دفاعی و امنیت شهرها به سپاه از یک سو و ضعف سیستم مدیریتی و فرماندهی کارآمد در مجموعه رده‌های درگیر با اجرای مأموریت و همچنین وجود اشکالات اساسی در ایجاد هماهنگی بین سازمانهای مربوطه در مهار بحران و ایجاد امنیت داخلی با اعمال مدیریت و تخصیص صحیح منابع مناسب، مهمترین عامل در طراحی دوره کارشناسی ارشد مدیریت بحران بوده است.

۳- نقش و توانایی :

فارغ التحصیلان این دوره توانایی‌های زیر را کسب می‌نمایند:
الف) تشخیص زمینه‌های پیدایش بحران از پدیده‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی جامعه.
ب) آینده‌نگری و طراحی سناریوهای محتمل وقوع بحران.

ج (سازماندهی ، هدایت و بکارگیری امکانات و منابع مختلف استانی در کنترل و مهار بحران .
د (تعیین خط‌مشی و ارایه کارهای مناسب جهت کنترل و مهار بحران در چارچوب سیاستها و راهبردهای نظام .

ه (ارایه مشاوره‌های امنیتی در طرح‌ریزی‌های شهری .

۴- طول دوره و شکل نظام:

طول دوره کارشناسی ارشد مدیریت بحران ، حداکثر ۳ سال و نظام آموزشی آن واحدی می‌باشد .
طول هر نیمسال ۱۶ هفته و زمان تدریس هر واحد نظری ۱۶ ساعت و عملی ۳۲ ساعت می‌باشد .

۵- واحدهای درسی:

مجموع واحدهای درسی دوره کارشناسی ارشد مدیریت بحران ۳۲ واحد به شرح زیر می‌باشد:

- الف) دروس پایه ۱۴ واحد
- ب (دروس تخصصی ۱۲ واحد
- ج (پایان نامه ۴ واحد
- د (سمینار ۲ واحد

۶- شرایط پذیرش دانشجو:

- الف) فارغ التحصیلان رشته‌های کارشناسی .
- ب (داشتن حداقل ۴ سال سابقه مدیریتی در مسئولیت‌های نظامی ، امنیتی و انتظامی مرتبط .
- ج (در سایر مؤسسات آموزش عالی به تحصیل اشتغال نداشته باشند .
- د (قبولی در مصاحبه .

۷- مواد آزمون:

آزمون ورودی برای کارشناسی ارشد مدیریت بحران شامل دروس زیر می‌باشد:

- الف) زبان عمومی با ضریب ۲
- ب (تاریخ معاصر ایران و جهان با ضریب ۲
- ج (جامعه‌شناسی عمومی با ضریب ۲
- د (روان‌شناسی عمومی با ضریب ۱
- ه (اصول و روش‌های مدیریت با ضریب ۲
- و (علوم نظامی با ضریب ۱

کارشناسی ارشد مدیریت بحران

دروس جبرانی

پیش نیاز	ساعت			واحد	نام درس	کددرس
	عملی	نظری	جمع			
		۳۲	۳۲	۲	جامعه شناسی	۷
		۳۲	۳۲	۲	علم مدیریت	۸
		۳۲	۳۲	۲	علم سیاست	۹
		۳۲	۳۲	۲	علم اقتصاد	۱۰
		۳۲	۳۲	۲	تاریخ تحولات سیاسی اجتماعی ایران	۱۱
		۳۲	۳۲	۲	آمار	۱۲
	۳۲	۱۶	۴۸	۲	فرماندهی و ستاد	۱۳
		۳۲	۳۲	۲	روش تحقیق	۱۴
		۳۲	۳۲	۲	نظریه های سیستمی	۱۵
		۳۲	۳۲	۲	نظریه های مدیریت	۱۶
		۳۲	۳۲	۲	مدیریت رفتار سازمانی	۱۷
	۳۲	۳۳۶	۳۶۸	۲۲	جمع کل	

گذراندن دروسهای ردیف ۱۵، ۱۶ و ۱۷ برای کلیه دانشجویان الزامی می باشد.

دروس پایه

پیش نیاز	ساعت			واحد	نام درس	کددرس
	عملی	نظری	جمع			
		۳۲	۳۲	۲	جامعه شناسی رفتارهای جمعی	۱۸
		۳۲	۳۲	۲	جامعه شناسی سیاسی ایران	۱۹
		۳۲	۳۲	۲	توسعه و پدافند داخلی	۲۰
		۳۲	۳۲	۲	مسائل اجتماعی ایران	۲۱
		۳۲	۳۲	۲	امنیت ملی در کشورهای جهان سوم	۲۲
		۳۲	۳۲	۲	زبان تخصصی	۲۳
		۳۲	۳۲	۲	جامعه شناسی نظم و تغییر اجتماعی	۲۴
		۲۲۴	۲۲۴	۱۴	جمع کل	

کارشناسی ارشد مدیریت بحران

دروس تخصصی

پیش نیاز	ساعت			واحد	نام درس	گددرس
	عملی	نظری	جمع			
	۳۲	۳۲	۶۴	۳	مدیریت بحران	۲۵
		۳۲	۳۲	۲	عملیات روانی در بحران	۲۶
		۳۲	۳۲	۲	حقوق و مدیریت بحران	۲۷
	۳۲	۳۲	۶۴	۳	مدیریت در بحران فرضی	۲۸
		۳۲	۳۲	۲	برنامه ریزی شهری و امنیت	۲۹
	۶۴	۱۶۰	۲۲۴	۱۲	جمع	

فصل سوم

شرح تفصیلی دروس

جامعه‌شناسی رفتارهای جمعی

کد درس: ۱۸

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت رفتارهای اجتماعی و انواع زمینه‌ها و علل شکل‌گیری و گسترش حرکت‌های اعتراض‌آمیز جمعی.

سرفصل: (۳۲ ساعت)

- تعریف رفتارهای جمعی و انواع آن (از تجمعات ساده خیابانی تا جنبش‌های پیچیده اجتماعی)
- رهیافتها و نظریه‌های مختلف در تحلیل رفتارهای جمعی
- رهیافتها و نظریه‌های روانی شناختی
- رهیافتها و نظریه‌های جامعه‌شناختی
- رهیافتها و نظریه‌های فرهنگی
- رهیافتها و نظریه‌های اقتصادی
- رهیافتها و نظریه‌های سیاسی
- نارضایتی عمومی به عنوان مهمترین زمینه شکل‌گیری رفتارهای جمعی اعتراض و عوامل مؤثر بر آن
- رهبری و سازمان و نقش آنها در تداوم و توسعه رفتارهای جمعی
- نقش ارزشها و سمبل‌های فرهنگی در بروز و گسترش رفتار جمعی
- جایگاه ارتباطات جمعی، تبلیغات و شایعه
- تأثیر ایدئولوژی‌ها و دکتربین‌های انقلابی در رفتارهای اجتماعی
- نقش اقدامات کنترلی در کاهش یا افزایش رفتارهای جمعی
- الف: تأثیر زور و اقدامات قهرآمیز
- ب: نقش اصلاحات و اقدامات توسعه‌ای
- ج: کارآئی تبلیغات و اقدامات فرهنگی

جامعه‌شناسی سیاسی ایران

کد درس: ۱۹

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت صحنه سیاست ایران، نیروهای حاضر در آن و اندیشه قدرت و الگوی رفتاری آنها.

سرفصل: (۳۲ ساعت)

- ساختار رسمی قدرت سیاسی در ایران:
 - الف: ساختار تصمیم‌گیری سیاسی ملی
 - ب: عناصر کلیدی
 - ج: فرهنگ تصمیم‌گیری
 - د: رویه‌های تصمیم‌گیری
- گروه‌بندی‌های سیاسی فعال در ایران:
 - الف: انواع دسته‌بندی گروه‌های سیاسی
 - ب: ریشه‌شناسی و سیر تحولات گروه‌ها
 - ج: افکار سیاسی و ایدئولوژی گروه‌های سیاسی
 - د: پایگاه اجتماعی و حوزه وفاداری
 - ه: حضور در ساختار قدرت سیاسی و میزان نفوذ در تصمیم‌گیری‌های راهبردی
- ارتباطات سیاسی و مطبوعات:
 - الف: ساختار ارتباطات سیاسی در جامعه ایران (افکار عمومی و غیره)
 - ب: نقش تبلیغات سیاسی در تعاملات قدرت
 - ج: مطبوعات و رسانه‌ها به عنوان ابزار رقابت سیاسی
 - د: مطبوعات به عنوان گروه ذینفوذ مستقل
- جنبش دانشجویی:
 - الف: سابقه و سیر تغییرات در جنبش دانشجویی
 - ب: نقش جنبش دانشجویی در تحولات سیاسی ایران
 - ج: میزان نفوذ و پایگاه اجتماعی جنبش دانشجویی
 - د: چهره‌ها و عناصر کلیدی معاصر
 - ه: الگوهای رفتاری جنبش دانشجویی

- نخبگان سیاسی :
 - الف: گونه شناسی نخبگان ایرانی براساس پایگاه قدرت (مذهبی ، علمی ، تخصصی ، اقتصادی و غیره)
 - ب : گونه شناسی نخبگان براساس نوع نقش (نخبگان سیاسی قدرت ، نخبگان سیاسی تبلیغاتی و غیره)
- فرهنگ سیاسی جامعه ایران :
 - الف: ویژگی ها و مشخصه های فرهنگ سیاسی ایران
 - ب : مؤلفه ها و عوامل کلیدی مؤثر بر فرهنگ سیاسی ایران (مذهب ، سنت های ایران انقلاب و غیره)
- جامعه پذیری سیاسی در ایران :
 - الف: فرآیند جامعه پذیری سیاسی در ایران
 - ب : نقش آفرینان و عناصر مؤثر در جامعه پذیری سیاسی
 - ج : تأثیر محتوای جامعه پذیری بر امنیت در ایران
- رفتار شناسی سیاسی :
 - الف: انتخابات
 - ب : حرکت های توده ای
 - ج : رقابت های سیاسی (مسالمت آمیز و خشونت آمیز)
- جنبش های کارگری و اقشاری :
 - الف: سابقه و سیر تغییرات در جنبش کارگری
 - ب : نقش جنبش کارگری در تحولات سیاسی ایران
 - ج : میزان نفوذ و پایگاه اجتماعی جنبش کارگری
 - د : الگوهای رفتاری جنبش کارگری

توسعه و پدافند داخلی

کد درس : ۲۰

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

هدف : شناخت اقدامات مخمل نظم و امنیت با توجه به اهداف ، ابزار و روشهای مورد استفاده در ایجاد بحران بمنظور کنترل و مقابله با این اقدامات .

سرفصل : (۳۲ ساعت)

- تعاریف و مفاهیم امنیت ، امنیت عمومی ، نظم و بحران
- بررسی ناآرامی های اجتماعی :
- الف: علل و زمینه های پیدایش نارضایتی در جامعه
- ب : ایجاد انگیزش در استفاده از خشونت
- ج : اشکال بروز نارضایتی (اعتصاب ، تحصن ، آشوب های خیابانی ، تظاهرات و)
- د : شناخت اهداف ، ابزار و روشهای هر یک از اقدامات فوق
- ه: چگونگی شکل گیری بحران ناشی از ناآرامی های اجتماعی
- و : تاکتیک ها و تکنیک های مورد استفاده در کنترل ناآرامی های اجتماعی
- شورش :
- الف: جامعه شناسی شورش
- ب : شناخت شورش :
- (۱) نیازمندیهای شورش
- (۲) سازمان شورشگر
- (۳) راهبردهای شورش
- (۴) رهبری
- (۵) امکانات و عملیات تاکتیکی
- ج : مقابله با شورش :
- (۱) پیشگیری از شورش و نقش توسعه در آن
- (۲) مقابله مستقیم و پدافند داخلی
- (۳) راهبردهای پدافند داخلی
- (۴) سازمان پدافند داخلی
- د : انواع شورشها و ویژگی آنان (نظامی ، اجتماعی و ملی)
- ه : بررسی فرآیند تبدیل شورش به بحران

مسائل اجتماعی ایران

کد درس: ۲۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت و فهم مسائل اجتماعی و چگونگی شکل‌گیری، تحلیل و تبیین آنها به لحاظ نظری با توجه به مسائل اجتماعی ایران.

سرفصل: (۳۲ ساعت)

- تعریف مسئله اجتماعی و تحلیل آن از دیدگاه جامعه‌شناسان
- ویژگی‌های مسائل اجتماعی
- طبقه‌بندی مسائل اجتماعی
- ارتباط مسائل اجتماعی با آسیب‌ها و انحرافات اجتماعی
- ارتباط مسائل اجتماعی با آسیب‌های روانی
- ارتباط مسائل اجتماعی با ساختارها و کارکردهای اجتماعی
- ارتباط مسائل اجتماعی با فرهنگ جامعه
- جایگاه و کاربرد نظریه‌ها و مدل‌ها در بررسی مسائل اجتماعی
- روش تحقیق در بررسی مسائل اجتماعی
- سیر تحول مسائل اجتماعی ایران و عوامل مؤثر بر آن در دوران معاصر
- بررسی چند مسئله اجتماعی ایران: ضعف عدالت اجتماعی، ضعف رویارویی با مدرنیته و غرب، گسترش گسیختگی خانواده، استبداد در لایه‌ها و ابعاد مختلف جامعه، شکاف بین نسلها، بیکاری، اعتیاد و فرار مغزها.
- بررسی مسائل اجتماعی قومیت‌ها و اقلیت‌های مذهبی

امنیت ملی در کشورهای جهان سوم

کد درس: ۲۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف: مطالعه و بررسی نظریه‌های امنیت ملی در تطبیق با شرایط و ویژگیهای کشورهای جهان سوم.

سرفصل: (۳۲ ساعت)

- مفهوم امنیت ملی و تحولات آن
- خصوصیات و ویژگی‌های امنیت ملی
- نگرش‌های جهان سوم به امنیت ملی:
 - الف: محدودیت مسائل اجتماعی
 - ب: محدودیت مسائل اقتصادی
 - ج: محدودیت دولت
 - د: محدودیت مسائل فرهنگی
- عوامل زمینه‌ساز بحران در جهان سوم (بحران‌های هویت، مشروعیت، توزیع و مشارکت) رابطه توسعه و امنیت:
 - الف: توسعه اقتصادی
 - توسعه نامتوازن
 - تأثیر توسعه در تخریب بنیانهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی و ابعاد امنیتی آن
 - رشد جمعیت و بیکاری
 - ب: توسعه سیاسی:
 - مطبوعات
 - احزاب
 - تشکل‌های مدنی و تشکل‌های صنفی
- نقش دولت در جهان سوم و تأثیرات امنیتی آن:
 - الف: کنترل و انحصار امور توسط دولت
 - ب: تلقی مردم از دولت به عنوان مسئول کلیه امور
 - ج: امنیتی و سیاسی شدن امور (صنفی، فرهنگی، اقتصادی و)
- نقش عوامل و بازیگران فراملی در مسائل داخلی کشورها.
- ضعف‌های ساختاری در مدیریت امنیت ملی (عدم برنامه‌ریزی، عدم پیشگیری، مقابله سخت افزاری و)
- ابعاد نرم‌افزاری و سخت‌افزاری امنیت در جهان اسلام.

زبان تخصصی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف درس: کسب مهارت لازم برای مطالعه متون تخصصی

سرفصل:

از آنجاکه معمولاً دانشجویان با ضعف دانش قبلی مواجه می‌باشند لذا مطالب جهت ارائه در این درس به دو بخش تقسیم می‌شود که بخش اول به جبران و تکمیل دانسته‌های ضروری قبلی می‌پردازد و بخش دوم به خواندن متون اختصاص می‌یابد. لذا سرفصل مطالب این درس به قرار زیر می‌باشد:

- ۱- مرور مختصری بر نکات ضروری از دانسته‌های قبلی.
- ۲- ارائه بحث واژه‌شناسی.
- ۳- شناخت انواع ترکیب و نحوه ترجمه آن.
- ۴- ارائه نکات خاص در رابطه با ترجمه و متن خوانی.
- ۵- ارائه برخی مباحث گرامر پیشرفته.
- ۶- متن خوانی و ترجمه متون تخصصی برگزیده از کتب، مجلات و اینترنت.

جامعه‌شناسی نظم و تغییر اجتماعی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنایی، فهم مسائل مرتبط با نظم و تغییرات اجتماعی و عوامل مؤثر در آنان.

سرفصل:

- ۱- مفهوم‌شناسی «نظم اجتماعی» و «تغییر اجتماعی»:
 - رابطه نظم و تغییر اجتماعی.
 - سنخ‌شناسی «نظم اجتماعی».
 - سنخ‌شناسی «تغییر اجتماعی».
- ۲- دیدگاه‌های اساسی درباره نظم و تغییر اجتماعی:
 - دیدگاه کارکردگرایی و دیدگاه نئوکارکردگرایی.
 - دیدگاه ساختی-کارکردی.
 - دیدگاه ستیز (Conflict).
- ۳- مسائل اساسی «نظم اجتماعی» و «تغییر اجتماعی» در سطوح خرد و کلان.
- ۴- عوامل انتظام بخش اعظم اجتماعی / عوامل مختل نظم اجتماعی:
 - عوامل اقتصادی.
 - عوامل سیاسی.
 - عوامل اجتماعی.
 - عوامل فرهنگی.
- ۵- تغییر اجتماعی مؤثر در چارچوب نظم (اصلاح اجتماعی):
 - عوامل و شرایط: در سطح خرد و کلان.
- ۶- راه‌های اجتناب ناپذیرکردن پدیده انقلاب (یک شیوه برهم زنده نظم برای تغییر اجتماعی).

مدیریت بحران

کد درس: ۲۵

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری و عملی

هدف: ارتقاء شناخت دانشجویان در زمینه مدیریت بحران بمنظور بکارگیری آن در مدیریت بحران‌های امنیتی.

سرفصل: (۶۴ ساعت)

- تاریخچه ، تعاریف و مفاهیم مدیریت بحران
- ضرورت وجودی مدیریت بحران
- شناخت بحران‌های داخلی و ماهیت آنان :
- الف: بررسی علل و عوامل ایجاد بحران
- ب : دامنه و سطح بحران
- ج : اهداف و نقطه اوج بحران
- د : تشخیص وضعیت بحرانی از وضعیت اضطراری و وضعیت عادی
- ه : جایگاه تشخیص بحران در مدیریت بحران
- وظایف مدیریت بحران در مراحل مختلف بحران :
- الف: در مرحله‌های دریافت نشانه‌های پیدایش بحران
- ب : در مرحله پیشگیری
- ج : در مرحله مقابله و کنترل
- د : در مرحله پس از فروکش کردن بحران
- راهبردهای مورد نظر در مدیریت بحران :
- الف: راهبرد مستقیم
- ب : راهبرد غیرمستقیم
- تکنیک‌های مورد استفاده در مدیریت بحران
- طرح‌ریزی و ایجاد آمادگی قبل از بحران
- رهبری در بحران
- سازماندهی در بحران
- شیوه‌های تصمیم‌گیری در بحران
- ساختار مدیریت بحران و نحوه عملکرد سیستم‌ها :
- الف: بررسی ساختارهای موجود
- ب : خصوصیات و ویژگیهای مورد نیاز در ساختار مدیریت بحران
- ج : سیستم فرماندهی و کنترل
- د : سیستم ارتباطات
- ه : سیستم اطلاعات
- و : سیستم مانور
- ز : سیستم مهندسی
- ح : سیستم پشتیبانی
- ساختار امنیتی کشور در مدیریت بحران :
- الف: بررسی نقش سازمان‌های امنیتی ، انتظامی و نظامی در بحران
- ب : بررسی قوانین ، مصوبات و دستورالعملهای مرتبط با بحران
- شناخت تأسیسات حساس و حیاتی و تأثیر آن در تصاعد بحران
- تکنولوژی و مدیریت بحران
- نقش و جایگاه سازمانهای کشوری در مدیریت بحران .

عملیات روانی در بحران

کد درس: ۲۶

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف: بررسی و تحلیل فرآیندهای تبلیغات و عملیات روانی و آشناساختن دانشجویان با اثرات آن در اداره بحران.

سرفصل: (۳۲ ساعت)

- تعاریف، تاریخچه و انواع عملیات روانی
- رویکردهای نظری عملیات روانی
- اصول، راهبردها و فنون عملیات روانی در بحران
- تبلیغات و ضد تبلیغات در شرایط بحرانی
- جایگاه و نقش رسانه‌ها در عملیات روانی
- اقدامات ایذائی (ترور، آدم ربائی، گروگان گیری، هواپیماربائی و) و عملیات روانی
- فرآیند شکل‌گیری و تحول شایعه در شرایط بحرانی و فنون مقابله با آن
- فرآیند استفاده از اطلاعات در عملیات روانی
- سازماندهی تیم عملیات روانی در شرایط بحرانی
- شناخت افکار عمومی و فرآیند شکل‌گیری آن
- الگوها و فنون متقاعدسازی در بحران
- بررسی نقش ماهواره‌ها و اینترنت در عملیات روانی

حقوق و مدیریت بحران

کد درس: ۲۷

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت اصول و مقررات حقوقی در برقراری، حفظ و تأمین نظم و امنیت عمومی

سرفصل: (۳۲ ساعت)

- ضرورت وجود دولت - حکومت
- امنیت و نظم عمومی
- صلاحیت‌ها و اختیارات دولت
- نظم حقوقی (اهمیت و ویژگیها)
- رابطه دولت و حقوق (رابطه چهارگانه)
- تحول در مفهوم امنیت
- حکمرانی و اداره امور
- مسئولیت دولت (داخلی - بین‌المللی)
- قواعد و اصول کلی حقوق بین‌الملل
- حقوق بشر بین‌المللی (زمان صلح و اوضاع عادی)
- حقوق بشر دوستانه بین‌المللی (زمان شورش و جنگ اعم از داخلی و بین‌المللی)
- محدودیت‌ها و ممنوعیت
- تأملی بر قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران

مدیریت در بحران فرضی

کد درس: ۲۸

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری و عملی

هدف: انجام تمرین ستادی براساس یک الگوی فرضی از بحران، به منظور افزایش توانایی عملی دانشجویان در انجام وظایف مدیریت بحران با ایجاد ارتباط منطقی در دروس ارائه شده.

سرفصل: (۶۴ ساعت)

- آشنایی با مفاهیم و روشهای تدوین و اجرای تمرین ستادی
- اهداف و منظوره‌های تدوین سناریو
- ارائه سناریوی اجرایی بحران
- تمرین وظایف مدیریت بحران در مرحله دریافت نشانه‌های پیدایش بحران
- تمرین وظایف مدیریت بحران در مرحله پیشگیری
- بررسی شیوه‌های تصاعد بحران و نقطه اوج آن
- هدایت سیستم اطلاعات در بحران
- تمرین وظایف مدیریت بحران در جلوگیری از تصاعد بحران و کنترل آن
- طرح‌ریزی، سازماندهی و هدایت عملیات مقابله با بحران
- بکارگیری سازمان‌های کشوری در کنترل بحران
- تمرین هدایت سیستمها در مقابله با بحران
- تمرین وظایف مدیریت بحران پس از فروکش کردن بحران

برنامه‌ریزی شهری و امنیت

کد درس: ۲۹

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مفاهیم، الگوها، طرحها و نظام برنامه‌ریزی شهری به منظور ارائه تدابیر امنیتی در برنامه‌ریزی شهری.

سرفصل: (۳۲ ساعت)

- تعاریف و مفاهیم شهر، شهرنشینی و شهرسازی
- شناخت نقش شهرها و کارکردهای امنیتی آن
- شناخت عناصر کالبدی شهری و تأثیرات امنیتی آن:
 - الف: شبکه‌های شهری
 - ب: فرمهای شهری
 - ج: کاربرهای شهری (سراهنای مسکونی، اداری، تجاری، حمل و نقل، انتظامی و ...)
- روشهای توسعه شهری و مسائل امنیتی آن:
 - الف: رشد پیوندی
 - ب: رشد ستاره‌ای
 - ج: رشد دردآور
 - د: رشد چند هسته‌ای
 - ه: حومه
 - و: اقمار شهرها
- طرحهای سازماندهی محیطی:
 - الف: طرح آمایش
 - ب: طرح ساماندهی
 - ج: طرح جامع
 - د: طرح تفصیلی
 - ه: طرح هادی
- نظام برنامه‌ریزی شهری در ایران:
 - الف: شورای عالی شهرسازی
 - ب: شورای عالی فنی
 - ج: وزارت مسکن و شهرسازی
 - د: وزارت کشور
 - ه: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی
- فرآیند تهیه طرحهای توسعه شهری:
 - الف: علمی و اجرایی
 - ب: سازمانی

جمهوری اسلامی ایران
دائرة فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۲/۲۶۶۳

دستور العمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی مؤسسه ذی ربط و با رعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
 - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
 - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
 - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در مشمول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
 - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشند، پذیرفته می‌شود.
 - ب: در سببانی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبهارا قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
 - ج: گذراندن در سببانی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
 - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستور العمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نمایند.

سید محمد کاظم نائینی

رئیس هیأت مدیره شورای عالی برنامه ریزی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بیت عالی

تاریخ: ۱۳۷۲/۱۱/۲۲

شماره: ۲۲/۲۶۴۹

پیوست:

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۲/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری روی برنامههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیر ضرور و ادغام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد

۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۲۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۲۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختیاص به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد می تواند اختیاص به رساله داشته باشد.

براینصورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقابیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۲-۷۳ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۲ نیز می توانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، براینصورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحمیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقابیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برجاء اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

(امضاء)

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم ناشینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹